

De laatste jaren van de eeuw

Filip Van Devyvere

De daadwerkelijke eenmaking van Europa, de praktische start van het federale België en het groeiend milieu-bewustzijn zijn de meest in het oog springende kenmerken van de laatste jaren van de twintigste eeuw. In Europa, in België en ook in Lichtervelde.

1 Grote stromingen

Vanaf 1985 krijgt de wereld langzamerhand zijn huidig uitzicht. In Europa komt onder impuls van Kohl en Mitterand de eenmaking in een stroomversnelling. Als tegengewicht tegen het virtueel versmelten van landen en naties in een grote, maar kille en anonieme entiteit, steekt het regionalisme de kop op en gaan er overal stemmen op voor een Europa van regio's. Tegen het einde van de eeuw wordt het Verdrag van Maastricht getekend en de € als eenheidsmunt gelanceerd.

In de landen van Oost Europa worden vanaf 1986 Glasnost en Perestroika de nieuwe principes en wanneer in 1989 de Berlijnse muur valt, wordt het uitgeholde communistische regime zonder veel strubbelingen naar de geschiedenisboeken verwezen. Het Oostblok is niet langer een afgesloten wereld, maar de overgang naar een democratisch staatsbestel en een kapitalistische economie verloopt er verre van rimpelloos.

Ook op het vlak van ecologie en milieubewustzijn verandert er in die jaren heel wat. Het besef dat er zuinig met de rijkdommen van de planeet moet omgesprongen worden wint overal veld. De milieubewegingen leggen hun geitenwollensokken-imago af en worden volwassen. Organisaties als Greenpeace worden niet langer per definitie als lastige klanten afgewezen, maar krijgen stilaan krediet, ook bij de modale burger.

Op economisch vlak gaat het in West-Europa stilaan beter. De stijgende dollarkoers maakt dat ook de Europese economie vanaf 1988 gaat heropleven, aanvankelijk aarzelend, maar tegen het einde van de eeuw uitmondend in nagenoeg volledige tewerkstelling (alleen wordt de crisis naar de derde wereld geëxporteerd).

Terzelfder tijd gaan de communicatiemogelijkheden met grote schreden vooruit. Verplaatsingen kunnen nu snel en comfortabel. Berichtgeving en informatie liggen binnen ieders bereik. In de bedrijven wordt telex vervangen door fax, die op zijn beurt na korte tijd door elektronische post verdrongen wordt. De wereld lijkt op korte tijd één dorp geworden.

2 In eigen land

In België zijn dezelfde tendensen merkbaar als overal in West-Europa. Opgaan in een eengemaakt Europa wordt algemeen aanvaard, maar tegelijk gaat de gewest-

vorming onverminderd door. De financieringswet voor Gewesten en Gemeenschappen uit 1989 betekent de praktische start van een federaal België.

Qua tewerkstelling lijkt de periode 1985 - 2000 wel een herhaling van de jaren '60. De levensstandaard stijgt, alom wordt (nieuw) gebouwd en het wagenpark breidt dermate uit dat files een alledaags verschijnsel worden.

Omgekeerd evenredig aan de stijging van de welvaart zijn godsdienstbeleving en geloofspraktijk. Tegen het einde van de periode zijn er geen 10 % praktiserende gelovigen meer in het land.

De landbouwers worden een minderheid in de samenleving en de doorsnee-Vlaming verliest gaandeweg het contact met de natuur. De groene beweging daarentegen wint overal veld, maar wordt argwanend bejegend door wie in de natuur zijn brood moet verdienen.

Maar de boer, hij ploegde voort...

3 In Lichtervelde

Voor Lichtervelde worden de laatste vijftien jaar van de eeuw gekenmerkt door een flink verbeterde politieke verstandhouding. De meerderheid lijkt een coherent beleid te voeren en de oppositie speelt een constructieve rol. En wanneer bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen van de twintigste eeuw, de groene partij een tweede zetel in de raad haalt, is het voor iedereen duidelijk dat milieubewustzijn een vaste waarde is geworden, ook in de leefwereld van de Lichterveldenaren. De benoeming van een milieuambtenaar op de gemeente, de aanplanting van een nieuw bos, waarbij de schooljeugd betrokken wordt, de aanleg van geboortedreven zijn zaken die alom gewaardeerd worden.

De toename van de tewerkstelling die zich in Vlaanderen vooral situeert langs de E-17, van Kortrijk naar Gent, Antwerpen en Turnhout gaat ook aan Lichtervelde niet voorbij. Het 22 ha grote industrieterrein ten oosten van de weg Torhout-Roeselare raakt stilaan vol, niet alleen met Lichterveldse bedrijven die het centrum ontvluchten zoals Voeders Denys, Demster of D'Hulster maar ook met nieuwkomers als Cartonage Soenen, SCE of Woodstok. Tussen 1985 en 1996 daalt het aantal werklozen op de gemeente van 247 naar 132. En werkgelegenheid is er niet alleen in Lichtervelde; in de hele regio bieden de bedrijven tal van arbeidsplaatsen.

Toch bieden de lokale bedrijven minder arbeidsplaatsen dan andere gemeenten terwijl de vermindering van de werkloosheid dan weer wel gelijke tred houdt met de rest van de regio. Een en ander betekent dat er vanuit Lichtervelde nog altijd gependeld wordt naar bedrijven en (veelal overheids-) diensten buiten de gemeente. Het ACW

maakt zich in een studie van 1997 zelfs zorgen over dit fenomeen: toename van de tewerkstelling lijkt niet mogelijk, wegens industrieterrein volzet. Lichtervelde lijkt dus op weg om een slaapdorp te worden.

De nieuwbouw van eengezinswoningen, een typisch fenomeen voor de betrokken periode, is ook in Lichtervelde een constante, die het slaapdorpsymptoom schijnt te bevestigen. Nieuwe verkavelingen en nieuwe woonwijken zoals F. Timmermanslaan, Margarethalaan, Molenlaan, Ernest Claeslaan, Stijn Streuvelsstraat, Europawijk, Jules Missinnelaan of Koning Boudewijnlaan knagen onherroepelijk aan het landbouwareaal maar bieden een rustige en groene woongelegheden voor talrijke gezinnen.

Tevens wordt 1985-2000 de periode waarin het ongebreideld toegenomen wagen- en vrachtwagenpark de gemeentelijke verkeersaders doet dichtslippen. De Statiestraat, waarin de spooroverweg om de haverklap dichtgaat, is op den duur niet meer leefbaar. Wanneer de omvoerweg, waarvan 40 jaar eerder reeds gewag werd gemaakt, er uiteindelijk komt, haalt het centrum opgelucht adem. De infrastructuurwerken die tegen de eeuwwisseling aan gepland en uitgevoerd worden moeten de gemeentekern een hedendaags uitzicht geven. Kerk, gemeenteschool en marktplein worden of zullen worden aangepakt, en last but not least, er is hoop op een definitieve oplossing voor de spooroverweg.

Zo leeft Lichtervelde naar de eenentwintigste eeuw toe...

Heemkundige kring Karel Van de Gucht

© Henderyckx - 8870 Izegem

Heemkundige